

Pomoc, to jablko ma zje!

Cieľ aktivity: Uvedomiť si, čo spôsobuje plytvanie potravinami. Za pomoci rozprávky o jablku žiakom znázorniť plytvanie potravinami.

Vyučovacie predmety: prírodoveda, slovenský jazyk – čítanie, výtvarná výchova – kreslenie.

Pomôcky: jablko, rozprávka „Pomoc, to jablko ma zje“, veľký výkres, kresliace potreby – fixy.

Príprava: Teoretické poznatky – ako rastie jablko, ako sa vyrába chlieb,...

Postup / Realizácia:

Náhodná kontrola košov v škole tesne pred prezentáciou, zisťovanie množstva odhodenej potravy, nedojedeného ovocia. V prípade, ak sa v koši nájde ovocie, upozorniť žiakov na negatíva vyhadzovania ovocia a celkovo potravín do koša.

Prečítanie rozprávky „Pomoc, to jablko ma zje“. Rozprávka hovorí o chlapcovi, ktorý zahryzol do šiestich jablák, ani jedno nedojedol a odhodil ich. Nasleduje jeho zmenšenie a zakliatie do ríše jablka, kde ho čakala príučka od jablčkových škriatkov. Tí mu vysvetlia, koľko majú práce, kým jablko dostane takú podobu, akú pozná a odmenou pre nich je, keď človek jablko s chuťou zje a neodhodí ho.

Zhrnutie: Pre chlapca aj pre žiakov to bola príučka uvedomenia si, že každé ovocie a potravina prechádzajú určitou fázou výroby a rastu a je zlé nevyužiť ich kvalitu z plného dúška.

Príloha: Rozprávka „Pomoc, to jablko ma zje!“

Pomoc, to jablko ma zje!

Poobede priniesol tatko za kôš jablák. Peter, inak zvaný Pekos, sa hneď v nich začal prehrabávať. - Aha, to je ono! - povedal a zahryzol do vínoočervenej jonatánky. Ale vtom zbadal iné, väčšie a krajšie jablko. Načatú jonatánku položil na stôl a pustil sa doň. Zrazu mu zrak padol na ďalšie jablko. - To je zo všetkých najkrajšie, - povedal si Pekos a zobral si ho. Takto nahryzol zo šesť jablák a vždy po niekoľkých odhryznutiach zistil, že v košíku sú oveľa krajšie a väčšie jablká. Nakoniec vylovil obrovské jablčisko s lesklou šupkou, v ktorej sa mohol človek vidieť ako v zrkadle. - To je váha! - potešil sa. - Kým ho zjem, potrvá to aj dve hodiny. Juj, poďme na to! Pekos si vzal jablko a vyšiel do záhrady. Ponoril sa do zeleného prítmnia, v ktorom plávali tiché vzducholode padajúcich listov. Už chcel zahrynúť do jablka, keď sa zrazu stalo niekoľko vecí naraz:

1. stopka jablka sa premenila na malú ruku,
2. jablko mu vyskočilo z dlane a zachytilo sa rukou na hrubom konári,
3. Pekos cítil, ako sa zmenšuje, už z neho bol Pekosík, Pekosíček, Pekosililínček, a nakoniec bol už taký malý, že nemal ani meno,
4. jablko otvorilo ústa a zjedlo ho na jeden šup!

Chlapec bol náramne vystrašený. Ešte nikdy nepočul o tom, že by jablko niekoho zjedlo. Zmocnil sa ho veľký strach. Ale vedel, ako sa strachu striasť. Zadupal nohami a zvolal: Šic! A strach zmizol, chlapec zazrel len konček jeho chvosta. Pozrel sa dookola. Bol naozaj v jablku. Okolo to voňalo čistulinko, sviežo, šťavnato. Jablkovo. Na stenách viseli namiesto zrkadiel zväčšovacie sklá, a tak sa mohol vidieť. V jablku bolo ticho. Chlapec povedal: - To nie je vôbec pekné. Najprv ma zjedia, a potom nikto nie je doma! Ozvena opakovala: - Amod ej ein otkin motop a aidejz am vrpjan. Énkep cebôv ej ein ot. (V jablkách býva ozvena, ktorá všetko opakuje naopak.) Len čo to ozvena dopovedala, chlapca obkolesilo plno maličkých človečikov. Boli takí drobunkí, že keby mal chlapec oči ako predtým, než ho zjedlo jablko, vôbec by ich nebol videl. Ale chlapec mal teraz oči maličké ako konček ihly a práve také prenikavé. Drobní ľudkovia boli voňaví a čistulinkí, oblečení do bielych plášťov. Boli to Jablkáči. Bývali v jablku a starali sa oň. Dbali, aby bolo stále voňavé a svieže, bojovali s červíkmi, leštili čierne jadierka a dávali pozor, aby jablko nespadlo zo stromu nezrelé. A keď jablko dozreje, postaví sa do pozoru, zatvorí oči a zaspievajú: Heeeeeeeeeeej! Heeeeeeeeeeej. Kuuuuuuuuuuup! Rýchlo na zem šup! Jablkáči vlastne spievali stále. Ich rečou bol spev. Iba vo veľmi vážnych chvíľach nespievali, ale normálne rozprávali. A jedna z tých veľmi vážnych chvíľ nastala práve teraz, keď sa v jablku ocitol Pekos. Cez zástup Jablkáčov sa predral drobný mužiček s dlhoočnou bielou bradou. Bol to Džalibalibopo - najstarší Jablkáč. Pamätal si ešte časy, keď bolo jablko celkom malé, zelené a nezrelé. Zažil osobne veľkú vojnu s červikom Vickom, ktorého sa podarilo z jablka vyhnať. Džalibalibopo zvolal: - Minútu ticha za zjedenú kráľovnú Delíciu! Nastalo ticho, v ktorom bolo počuť vytekať vôňu z malých fontán na konci každej chodbičky. Uplynula minúta, ktorá by u nás trvala iba sekundu. Ale v jablku plynie čas rýchlejšie ako u nás. Preto aj Jablkáč, ktorý mal iba niekoľko mesiacov, bol už starý dedko. - Ako viete, predvčerom odišla do jablkového sveta kráľovná Delícia, - hovoril Džalibalibopo. - Pošťastilo sa jej skončiť v žalúdku akéhosi labužníka. Pekne ukončila svoj jablkový život. Nová kráľovná sa volá Renetka! Býva na jabloni pri cestičke, kam si pán domu odkladá hrable. - SLÁVA! SLÁVA! SLÁVA! - kričali Jablkáči. - Tak, a teraz sa pozrieme na našu návštevu, - povedal Džalibalibopo a oči všetkých sa upreli na chlapca. Mal dušičku menšiu ako kvapky jablkovej šťavy, ktoré stekali po stenách. Džalibalibopo sa obrátil k chlapcovi: - Chlapče, uniesli sme ťa preto, aby si vedel, aký zázrak je také jablko. Aký dômyselný vesmír je to! A koľko roboty je s ním! (Džalibalibopo bol už starší Jablkáč, a preto náramne rád poučal.) - Vy, ľudia, sa staráte o jablko: striháte konáriky, ošetrujete ju, chránite pred hladnými vrabčiskami. Ale väčšinu vecí robíme my - Jablkáči. Privádzame do jablka vzduch tenulinkými

chodbičkami. Zagul'acujeme jablko, aby bolo pekné, okrúhle. Dávame pozor, aby sa pevne držalo na konáriku a nespadlo nezrelé na zem. Pumpujeme doň vodu zo zeme. Chytáme slnečné lúče a krmíme nimi jablko. Džalibalibopo sa nadýchol a vypil pohár jablčného muštu. Potom pokračoval. - Beháme od rána do večera, pracujeme ako diví, kým sme živí, aby to naše jablko bolo najkrajšie na svete! Nie sme smutní, keď niekto z nás zahynie. To je, práve naopak, pre nás najväčšia odmena. To len pre vás, ľudí, umrieť znamená niečo strašné. My sa smrti nebojíme. Máme však hrôzu z toho, že niekto jablko iba nahryzne a odhodí, alebo ho nechá zhnúť v tráve. To je ten najsmutnejší koniec, aký nás môže stretnúť. Džalibalibopo sa usmial: - Ale teba sa to netýka, ty predsa vždy zješ jablko až po stopku. Alebo nie? Tak už choď! A nehnevaj sa, že som ťa toľko poučal. Ved' už nie si malý chlapec. A naozaj. Chlapec cítil, ako rastie, a zrazu bol z neho znova Pekos, ktorý v ruke držal veľké krásne jablko. Priblížil k nemu ucho a počúval, či vnútri nezačuje tiché kroky Jablkáčov. Ale tam bolo ticho ako v jablku. - Čo sa tak pozeráš na to jablko? - ozval sa pri ňom otec. - Pusti sa doň! - Hneď, - povedal Pekos. - Ale najprv musím dojesť tie jablká, čo som už ponahrýzal. „Aby Jablkáči nežili svoj malilinký život nadarmo," pomyslel si pre seba.

Vypracovala: Základná škola Dravce 97, 053 14 Dravce

